

ТҮРКІ ӘЛЕМІ БІРІНШІ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ГЕОГРАФИЯ

КОНГРЕСІНІҢ БАҒДАРЛАМАСЫ

Түркістан қ., 2024 жылғы 18-20 сәуір

1-ШІ КҮН 18 сәуір 2024 ТҮРКІ ӘЛЕМІ БІРІНШІ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ГЕОГРАФИЯ КОНГРЕСІ		
Мәдениет орталығы, Кіші зал	14.00-14.20	КОНГРЕСТІҢ САЛТАНАТТЫ АШЫЛУ РӘСІМІ Алғы сөздер: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Жанар ТЕМІРБЕКОВА, Қ.А.Ясауи атындағы ХҚТУ ректоры ▪ Пеями БАТТАЛ, Қ.А.Ясауи атындағы ХҚТУ ректор өкілі, доктор, профессор ▪ Еюп АРТВИНЛИ, Эскишехир Османгази университеті, Эскишехир, Туркия ▪ Алия АКТЫМБАЕВА, Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті география және табиғатты пайдалану факультетінің деканы ▪ Юсуф Қаған КАДЫОҒЛУ, профессор, доктор, Анкара Университеті
	14.20-14.50	Спич сессия: Серік НИЯЗОВ , Қызылорда облысы, Қармақшы ауданы Т.Жүргенов атындағы №80 мектеп-гимназияның география пәні мұғалімі ПЕДАГОГТЫҢ КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІ БІЛІМ САПАСЫН АРТТЫРУДЫҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШІ
	14.50-15.00	«Түркістан облысының географиясы» оқу құралының тұсаукесері
Мәдениет орталығы, Үлкен зал	15.10-18.00	Мұхит-Ардагер СЫДЫҚНАЗАРОВ , Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ профессоры ҚАЗАҚ МЕМЛЕКЕТТІЛІГІНІҢ ТАРИХЫ - КӨНЕ КАРТАЛАРДА
2-ШІ КҮН 19 сәуір 2024 ТҮРКІ ӘЛЕМІ БІРІНШІ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ГЕОГРАФИЯ КОНГРЕСІ		
Мәдениет орталығы, Холл	9.00-10.00	Тіркеу
	9.00-10.00	Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың География және табиғатты пайдалану факультетінің ғылыми көрмесі
	10.00-10.15	«ХІ-ХІХ ғғ. Еуропалық және шығыс карталарындағы түркі мемлекеттері» атты Галереяның ашылуы

ПЛЕНАРЛЫҚ ОТЫРЫС

Модератор: Жанар Темірбекова, Қ.А.Ясауи атындағы ХҚТУ ректоры

Мәдениет орталығы, Үлкен зал	10.15– 10.30	<p>Алғысөздер:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Мухиттин ШИМШЕК, Қ.А.Ясауи атындағы ХҚТУ Өкілетті кеңесінің төрағасы ▪ Дархан САТЫБАЛДЫ, Түркістан облысының әкімі ▪ Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ, Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің Басқарма төрағасы –Ректоры ▪ Ахметкал МЕДЕУ, ҚР «География және су қауіпсіздігі институты» АҚ Басқарма төрағасы-Директоры
	10.30- 12.30	<p>Баяндамалар:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ержан КАХИЯ, Стамбул техникалық университеті, Туркия ТҮРКИЯДА СУ РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ (TÜRKİYE’DE SU KAYNAKLARI YÖNETİMİ) ▪ Шыңғыс ИСМАИЛОВ НИЯЗЫ ОГЫЛЫ, Баку мемлекеттік университетінің профессоры, Әзірбайжан КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ӘЗІРБАЙЖАН ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЛАРЫНДА ТЕҢІЗ ЖАҒАСЫНДАҒЫ КЛАСТЕРЛЕРДІҢ ДАМУЫН САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ ▪ Турғынбек НИЯЗОВ, Ж.Баласағұн атындағы ҚырҰУ профессоры, Қырғызстан БИІКТІК БЕЛДЕУІ ЖАҒДАЙЫНДА АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНЫҢ АУМАҚТЫҚ ЖҮЙЕЛЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖӘНЕ ТРАНСФОРМАЦИЯЛАУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ ▪ Аброр ДЖОРАЕВ, Бұхара мемлекеттік университетінің проректоры, Өзбекстан ОРМАН ЖӘНЕ ШӨЛДІ АЙМАҚТАРДЫҢ ГЕОЖҮЙЕЛЕРІ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ РЕКРЕАЦИЯЛЫҚ РЕСУРСТАРЫ (ӨЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЫСАЛЫНДА) ▪ Мехмет КАРАДЖА, Стамбул техникалық университеті, Туркия ӨҢІРЛІК КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІ ЖӘНЕ ОНЫҢ БОЛАШАҚ ӘСЕРІ: ҚАЗАҚСТАН МЫСАЛЫ ▪ Безирген ДЖУМАКУЛЫЕВ, Түрікменстан ТҮРІКМЕНСТАН МЕН ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК САЛАЛАРДАҒЫ БАЙЛАНЫСТАРЫ ▪ Мұхит-Ардагер СЫДЫҚНАЗАРОВ, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ профессоры ТҮРКІ ЕЛДЕРІНІҢ ТАРИХ АҒЫМЫНДАҒЫ ҮЗДІКСІЗ МЕМЛЕКЕТТІЛІГІ: XII-XIX ҒАСЫРЛАРДАҒЫ ЕУРОПАЛЫҚ КАРТАЛАРДАҒЫ ТҮРКІ МЕМЛЕКЕТТЕРІ <ul style="list-style-type: none"> ▪ «ТҮРКІ ТІЛДЕС ЕЛДЕР ГЕОГРАФИЯСЫ» ОҚУЛЫҒЫНЫҢ 4-ШІ БАСЫЛЫМЫНЫҢ ТҰСАУКЕСЕРІ
	12.30- 14.00	Түскі ас

СЕКЦИЯЛЫҚ ОТЫРЫСТАР

Мәдениет орталығы, Кіші зал	<p align="center">1-ШІ СЕКЦИЯ: ТҮРКІ ТІЛДЕС МЕМЛЕКЕТТЕРДЕГІ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ БІЛІМ БЕРУДЕ ЖӘНЕ ЗЕРТТЕУЛЕРДЕ КЕЗДЕСЕТІН МӘСЕЛЕЛЕР</p>
	<p>Модератор: Prof. Dr. Eyüp Artvinli, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eskişehir, Türkiye Модератор: Ниязов Тургунбек Зайнитдинович, Ж. Баласағұн атындағы ҚырҰУ,</p>

	Бішкек, Қырғызстан Хатшы: Садыкова Багила, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ	
	14.00-16.30	БАЯНДАМАЛАР
Ректорат ғимараты Сенат залы	2-ШІ СЕКЦИЯ: ТҮРКІ ТІЛДЕС ЕЛДЕР ГЕОГРАФИЯСЫН ОҚЫТУДЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ПРАКТИКАЛЫҚ МАҢЫЗЫ	
	Модератор: Есназарова Ұлжалғас Әмзеқызы әл-Фараби атындағы ҚазҰУ география, жерге орналастыру және кадастр кафедрасының профессоры, п.ғ.д., Географиядан Республикалық атаулы мектеп жетекшісі, «Қазақстанның еңбек сіңірген қызметкері» Модератор: Ташов Худойназар, Бұхара мемлекеттік университетінің доценті, г.ғ.к., Өзбекстан Республикасы Секретарь: Шайқыслан Ерқасым, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ	
	14.00-16.30	БАЯНДАМАЛАР
Ректорат ғимараты, С.Пралиев Конференц-залы	3-ШІ СЕКЦИЯ: ТҮРКІ ТІЛДЕС ЕЛДЕРГЕ ОРТАҚ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ ҰҒЫМДАР МЕН ТЕРМИНДЕРДІҢ ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ	
	Модератор: Сулайманкулова Жамиля Секретарь: Құрбаниязов Сакен	
	14.00-16.30	БАЯНДАМАЛАР
Кітапхана, №1 Конференц залы	4-ШІ СЕКЦИЯ: ТҮРКІ ТІЛДЕС МЕМЛЕКЕТТЕРДЕГІ ТАБИҒАТ РЕСУРСТАРЫНЫҢ ӘЛЕУЕТІ, ШАРУАШЫЛЫҚТА ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ТИІМДІ ПАЙДАЛАНУДЫҢ ӘДІСТЕРІ	
	Модератор: Аскарова Маулкен Акишовна, Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті, г.ғ.д., профессор Секретарь: Кадылбеков Мадияр Кайратович, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ	
	14.00-16.30	БАЯНДАМАЛАР
Кітапхана, №2 Конференц залы	5-ШІ СЕКЦИЯ: ТҮРКІ ТІЛДЕС МЕМЛЕКЕТТЕРДЕГІ ТАБИҒИ ҚОРЫҚТАР МЕН РЕКРЕАЦИЯЛЫҚ АЙМАҚТАРДЫҢ ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТУРИЗМНІҢ ДАМУ ӘЛЕУЕТІ	
	Модератор: Ақтымбаева Алия Сағындыковна, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ География және табиғатты пайдалану факультеті деканы, г.ғ.к., доцент Хатшы: Асен Нұрдана Қабылқызы, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ	
	14.00-16.30	БАЯНДАМАЛАР
Ректорат ғимараты, 201 кабинет	6-ШЫ СЕКЦИЯ: ТҮРКІ ТІЛДЕС МЕМЛЕКЕТТЕРДЕ СУ РЕСУРСТАРЫН ЖӘНЕ ҚАУІПТІ ТАБИҒИ ПРОЦЕСТЕРІН БАСҚАРУ	
	Модератор: Ахметқал Медеу, ҚР «География және су қауіпсіздігі институты» АҚ Басқарма Төрағасы, г.ғ.д., профессор, ҚР ҰҒА академигі Модератор: Токбергенова Айгүл Абдіғаппарқызы, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Хатшы: Оразбекова Құралай, ҚР «География және су қауіпсіздігі институты» АҚ ғылыми хатшы	
	14.00-16.30	БАЯНДАМАЛАР

Мәдениет орталығы, Холл	16.30-17.00	Кофе-брейк
Мәдениет орталығы, Үлкен зал	17.00-18.30	<p>ХҚТУ студенттер театрының «Ясауи жолы» спектаклі</p> <p><i>Аннотация: Қожа Ахмет Ясауи түркі халықтарының ортақ рухани діңгегі. Өйткені ол түркі тілін арап және парсы тілдерінің қыспағынан қорғап қалды. Еңбектерін түркі тілінде жазды. Түркілерге білім мен иманды, адамгершілік пен мейірімді өз тілдерінде уағыздады. Бұл үшін Ахметтің қарсыластары оны айыптады.</i></p> <p><i>Ахметтің ауыр да азапты өмірін көрсететін бұл драма, әділеттілік пен зұлымдықты, білім мен надандықты, мейірім мен қатыгездікті күрестіре отырып, ұлы ойшылды тарихи тұлға еткен мінезінің қалай пайда болғанына, сондай-ақ ғұламаның рухани ізгілікті дәріптейтін еңбектерінің он ғасыр өтсе де неліктен өзектілігін жоймағанына жауап іздейді.</i></p>
	19.00	Кешкі ас
<p>3-ШІ КҮН, 20 сәуір 2024 МӘДЕНИ БАҒДАРЛАМА</p>		
Отырар	9.00-12.30	Көне Отырар қаласының ашық аспан астындағы тарихи-археологиялық мұражайына және Қ.А.Ясауидің ұстазы Арыстан баба кесенесіне экскурсия
	12.30-14.00	Түскі ас
	14.30-18.00	Қаратау және Ақсу Жабағылы қорықтарына экскурсия